

Sygn. akt I C 200/18

WYROK

1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2022 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący Sędzia Anna Ściepuro

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2022 r. w Tczewie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko K. D.

przy udziale interwenienta ubocznego (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zamyka rozprawę;

II. zasądza od pozwanej K. D. na rzecz powoda (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 39.951,27 zł (trzydzieści dziewięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt jeden złotych i dwadzieścia siedem groszy);

III. zasądzoną w punkcie I. kwotę roszczenia głównego rozkłada na sześćdziesiąt rat, pięćdziesiąt dziewięć pierwszych w kwotach po 665 zł (sześćset sześćdziesiąt pięć złotych) każda, a sześćdziesiąta w kwocie 716,27 zł (siedemset szesnaście złotych i dwadzieścia siedem groszy), płatnych do końca każdego kolejnego miesiąca, poczynając od miesiąca, w którym uprawomocni się niniejszy wyrok, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek zwłoki w terminie płatności od każdej raty;

IV. odstępuje od obciążania pozwanej kosztami postępowania.

Sygn. akt C 200/18

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank S. A. z siedzibą w W. wniósł przeciwko pozwanej K. D. pozew o zapłatę kwoty 25.188,85 zł wraz z odsetkami: umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 24.074,95 zł od dnia 10.08.2017 r. do dnia zapłaty i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot 749 zł i 364 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, jak też o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że roszczenie wynika z zawartej przez strony umowy pożyczki o nr (...) z dnia 08 stycznia 2016 r., z której postanowień pozwana się nie wywiązała w terminie.

W sprawie w dniu 18.10.2017 r. Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego skutecznie wniosła sprzeciw pozwana, w związku z czym sprawa została przekazana do dalszego prowadzenia tut. Sądowi.

Pełnomocnik pozwanej K. D. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego. Podał, że nie zaprzecza temu, że formalnie doszło do zawarcia

przez pozwaną umowy pożyczki z bankiem, jednakże do sytuacji tej doszło w skutek wprowadzenia jej w błąd i wykorzystania jej łatwowierności przez sąsiadkę R. C.. W rzeczywistości pozwana w momencie zawierania umowy nie miała świadomości co do jej skutków. To sąsiadka R. C. zawoziła ją do kolejnych placówek bankowych, w których miała być – jak tłumaczyła - badana jej zdolność kredytowa. W rzeczywistości pozwana podpisywała umowy kredytowe, w treści których umocowała R. C. do odbioru pieniędzy, a nie dokumenty dotyczące badania zdolności kredytowej. R. C. wykorzystała wiek, ograniczoną zdolność do rozumienia czynności prawnych i konwencjonalnych pozwanej i podatność na manipulacje, którą cechuje się pozwana. Pozwana dopiero po kilku miesiącach i przy pomocy rodziny zorientowała się, że została wprowadzona w błąd, przez R. C., gdy zaczęły spływać do niej monity z banków, do których była przez w/w wozona. Gdy pozwana wraz z bratanicą udały się do R. C., przyznała się do wprowadzenia powódki w błąd i podpisała zobowiązanie do zwrotu powódce wszystkich pieniędzy, które uzyskała z kredytów zaciągniętych na dane pozwanej. Mimo złożonych ustnych i pisemnych zapewnień R. C. nie dokonała spłaty tych zobowiązań.

Pozwana podała też, że zainicjowała przeciwko R. C. postępowanie karne, w trakcie którego R. C. pisemnie oświadczyła, że to ona korzystała z pieniędzy z kredytów zaciągniętych na dane powódki.

Pełnomocnik w odpowiedzi na pozew złożył również w imieniu pozwanej oświadczenie o uchyleniu się pod skutków prawnych zawartej przez pozwaną umowy jako że działała pod wpływem błędu wywołanego przez osobę trzecią – R. C..

Pozwana wniosła o dopozwanie R. C.. Wniosek ten na rozprawie w dniu 05.12.2018 r. został oddalony.

Powód w odpowiedzi podtrzymał swoje stanowisko, wskazując, że pozwana zachowała się niefrasobliwie i nierozsądnie, stad nie może korzystać z ochrony w postaci możliwości uchylenia się od skutków zawarcia umowy kredytowej jako zawartej pod wpływem błędu. Co do oświadczenia wskazał, że pozwana nie podała, kiedy o błędzie się dowiedziała, natomiast pierwszych spłat dokonała już 21.04.2016 r.

W toku postępowania pismem z dnia 18 lutego 2019 r. powód dokonał ograniczenia powództwa o kwotę 600 zł z uwagi na spłatę tej kwoty w toku procesu przez pozwaną.

Pismem z dnia 19.06.202 r. do postępowania zgłosił się podmiot (...) z siedzibą w W. - w związku z zawartą umową o przelew wierzytelności z dnia 20 grudnia 2019 r., na podstawie której nabył wierzytelność względem pozwanej od powoda i wniósł o dopuszczenie do sprawy w charakterze powoda w trybie art. 192pkt 3 kpc. Pozwana nie wyraziła zgody na powyższe. (...) (...) z siedzibą w W. w dniu 23 października 2020 r. zgłosił interwencję uboczną samoistną po stronie powoda. Pozwana złożyła opozycję wobec zgłoszonej interwencji ubocznej. Postanowieniem z dnia 05 maja 2021 r. opozycja pozwanej została oddalona. Złożone co do postanowienia zażalenie również zostało oddalone postanowieniem z dnia 16 września 2021r.

W pisemnym ostatecznym stanowisku w sprawie strony podtrzymały swoje stanowiska, przy czym pozwana z ostrożności procesowej w przypadku zasądzenia od niej należności, wniosła o rozłożenie jej na 30 miesięcznych rat w trybie art. 320 kpc.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana K. D. jest osobą o wtórnie obniżonym funkcjonowaniu poznawczym do poziomu otępienia lekkiego stopnia. Prawidłowo radzi sobie w sytuacjach prostych, jednoznacznych, mało skomplikowanych poznawczo i przewidywalnych. Nie jest w stanie rozumieć złożonych sytuacji społecznych, konsekwencji swoich zachowań w sytuacjach złożonych poznawczo i nowych, nieoczekiwanych, zwłaszcza jeśli towarzyszy im silny ładunek emocjonalny. Jest podatna na manipulację, sugestie i wpływy otoczenia, zależna i podporządkowana.

Świadek R. C. jest jej sąsiadką, mieszkają w jednej miejscowości na tej samej ulicy. Wcześniej też pozwana i świadek pracowały razem. Świadek R. C., wykorzystując opisane cechy - łatwowierność i empatię pozwanej przekonała ją do zaciągnięcia kilku zobowiązań kredytowych, w tym umowy kredytu konsumpcyjnego gotówkowego objętego niniejszym postępowaniem. Świadek wytłumaczyła pozwanej, że potrzebuje kwoty 8.000 zł na remont

mieszkania, jednocześnie ustnie zobowiązała się wobec pozwanej, że spłaci raty z tytułu zaciągniętego kredytu. W celu zawarcia umowy R. C. najpierw odwiedziła z pozwaną pośredników kredytowych celem zweryfikowania jej zdolności kredytowej, a drugi raz w celu podpisania umów kredytowych (w tym objętej niniejszym postępowaniem). Środki pieniężne zostały przelane na konto pozwanej, która następnie przekazała je R. C..

(dowód: opinia o obsłudze pożyczek udzielonej przez (...) Bank S.A.- k. 143-144v, zeznania świadka R. C. - k. 131-133- przedział czasowy 00:31:53- 01:21:37, zeznania świadka J. G. - k. 155-155v- przedział czasowy 00:16:18- 00:20:23, zeznania pozwanej słuchanej w charakterze strony - k. 179-179v- przedział czasowy 00:04:20- 00:14:59)

Przedmiotową umowę kredytu konsumpcyjnego gotówkowego nr (...) pozwana K. D. zawarła z placówce banku w dniu 05 stycznia 2016 r. w obecności świadka R. C.. Kredytu w kwocie 26.469,73 zł udzielono na okres 96 miesięcy. Pozwana zgodnie z treścią umowy zobowiązała się do poniesienia kosztów:

- prowizji bankowej w kwocie 4.155,75 zł;
- składki ubezpieczeniowej w kwocie 4.123,98 zł;
- odsetek od kapitału w kwocie 10.064,02 zł.

Kredyt został oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, która w dniu podpisania umowy wynosiła 8,49% w stosunku rocznym. Całkowita kwota kredytu wynosiła 18.100 zł, całkowita kwota do zapłaty wynosiła 36.533,75 zł. Kredytobiorczyni zobowiązana była do spłaty kredytu w comiesięcznych ratach wynoszących po 380,82 zł, poza pierwszą ratą, która nie mogła być wyższa od kwoty 355,85 zł, płatną do dnia 01 lutego 2016 r.

W dniu 08 stycznia 2016 r. kredytodawca dokonał przelewu kwoty pożyczki na rachunek bankowy prowadzony na rzecz pozwanej.

(dowód: umowa kredytu konsumpcyjnego gotówkowego nr (...) - k. 23- 25v, deklaracja zgody- k. 63-64, karta produktu- k. 65-67, karta informacyjna kredytobiorcy- k. 71-72, wyciąg z ksiąg (...) Bank S.A. w G.- k. 22, potwierdzenie przelewu- k. 127)

Pozwana nie dokonywała wpłat na poczet kredytu, będąc przekonaną, że z zobowiązania wywiązuje się – zgodnie z obietnicą – świadek R. C.. R. C. początkowo spłacała raty kredytu - łączna kwota wpłat przelanych tytułem spłaty zobowiązania wynosiła 5.406,85 zł, później spłaty zaprzestała. Wobec braku spłat pismem z dnia 10 lutego 2017 r. powód skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 776,28 zł w terminie 14 dni. Wobec dalszego braku spłat w dniu 10 maja 2017 r. powód wypowiedział pisemnie pozwanej umowę kredytu o nr (...).

(dowód: wezwanie do zapłaty- k. 26, potwierdzenie nadania przesyłki- k. 27-28, oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy- k. 29, potwierdzenie odbioru przesyłki- k. 30, potwierdzenie przelewów- k. 58-62, 87-89, zestawienie należności i spłat- k. 68-70v, 147-149v)

W dniu 31 stycznia 2017 r. pozwana K. D. złożyła zawiadomienie o przestępstwie, polegającym na tym, że R. C. dopuściła się względem niej oszustwa, które skutkowało zaciągnięciem przez pozwaną zobowiązań kredytowo-pożyczkowych. Postępowanie zostało umorzone, a w postanowieniu kończącym to postępowanie Sąd Rejonowy wskazał, że drogą dochodzenia roszczeń względem R. C. przez pozwaną powinna być droga postępowania cywilnego.

(dowód: protokół zawiadomienia o przestępstwie- k. 7-8v, 183-190, postanowienie o umorzeniu postępowania sygn. akt PR 1 Ds. 958.2017- k. 80, postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk Południe w Gdańsku sygn. akt II Kp 1788/17 o utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia- k. 81-82)

W dniu 11 lipca 2017 r. powód wystosował do pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty, wzywając w/w do spłaty zadłużenia z tytułu kredytu w terminie 7 dni.

(dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty- k. 31, potwierdzenie nadania przesyłki- k. 32-33)

W dniu 31 października 2017 r. R. C. złożyła pozwanej oświadczenie na piśmie, w którym zobowiązała się do całkowitej spłaty zadłużenia w kwocie 25.188,85 zł, wskazując, że prosiła pozwaną o zaciągnięcie pożyczki w G. (...), przejmując kwotę pożyczki na swoją rzecz. Nie wywiązała się ze swojego zobowiązania względem pozwanej.

(dowód: pismo z dnia 31 października 2017 r.- k. 6v)

Na skutek opisanej serii wydarzeń pozwana K. D. musiała zostać poddana leczeniu psychiatrycznemu, także w trybie stacjonarnym w (...) (...) w S.. W toku leczenia stwierdzono u pozwanej zaburzenia poznawcze (proces otępienny).

(dowód: dokumentacja medyczna- k. 99, 101-120, badanie psychologiczne- k. 177-178, zeznania świadka J. G. - k. 155-155v- przedział czasowy 00:16:18- 00:20:23, zeznania pozwanej słuchanej w charakterze strony - k. 179-179v- przedział czasowy 00:04:20- 00:14:59)

Jednocześnie pozwana nie jest i nie była chora psychicznie, również w dniu zawarcia umowy pożyczki nie występowały u niej objawy choroby psychicznej. W dacie zawierania umowy K. D. miała świadomość co do skutków zawieranej umowy o kredyt. U pozwanej stwierdzono obecność zaburzeń nastroju o charakterze adaptacyjnym (związanych z sytuacją życiową, w jakiej się znalazła w wyniku zaciągnięcia pożyczki w banku). Pozwana deklaruje, że rozróżnia podpisanie wniosku o udzielenie kredytu od zawarcia umowy kredytu. Jednocześnie była przekonana, że to nie ona będzie zmuszona regulować spłaty kredytu.

Badana jest podatna na manipulacje, sugestie i wpływy otoczenia, zależna i podporządkowana. Pozwana z powodu rozpoznanego otępienia oraz cech osobowości ma w sposób istotny obniżoną zdolność do rozumienia skutków konwencjonalnych czynności prawnych, w tym umów.

(dowód: opinia sądowo- psychiatryczno- psychologiczna- k. 208-215, uzupełniająca opinia sądowo- psychiatryczno- psychologiczna- k. 244-246)

W toku postępowania sądowego doszło do zawarcia pomiędzy powodem a podmiotem (...) z siedzibą w W. umowy cesji wierzytelności w dniu 20 grudnia 2019 r. Na podstawie tej umowy powód zbył przysługującą mu wierzytelność względem K. D., wynikającą z zawartej umowy pożyczki nr (...).

Ostatecznie (...) z siedzibą w W. wstąpił w rolę interwenienta ubocznego w postępowaniu.

(dowód: umowa przelewu wierzytelności- k. 285-289v, 324-328v, załączniki do umowy cesji wierzytelności- k. 290-294, 329-330, oświadczenie- k. 284, oświadczenie o zapłacie ceny- k. 294v, 333v, wyciąg z rejestru funduszy inwestycyjnych- k. 295-299, 334-337, aneks nr (...) - k. 417-417v, załącznik nr 1 do aneksu- k. 418-419, pełnomocnictwa i poświadczenia notarialne- k. 419v-425)

Pismem z dnia 31 stycznia 2020 r. nabywca wierzytelności dokonał zawiadomienia pozwanej o cesji wierzytelności, jednocześnie wzywając ją do spłaty zadłużenia.

(dowód: zawiadomienie o przelewie wierzytelności i wezwanie do zapłaty- k. 278-283)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił m.in. na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy przez same strony (umowy kredytu konsumpcyjnego gotówkowego i dokumentacji okołokredytowej, pisemnego oświadczenia świadka R. C., dokumentacji medycznej pozwanej), których prawdziwości ani autentyczności nie zakwestionowała żadna ze stron, a które nie budziły także wątpliwości Sądu, stąd zostały uznane za wiarygodne. Za wiarygodną została również uznana dokumentacja z zakresu postępowania przygotowawczego karnego, dotyczącego zawiadomienia przez pozwaną organów ścigania o popełnieniu przestępstwa oszustwa na jej szkodę. Dokumenty zostały sporządzone

przez uprawnione do tego organy, mają moc dokumentów urzędowych. Potwierdzają one w całości wersję zdarzeń przedstawioną przez pozwaną w toku całego postępowania. Mimo że materiał nie był wystarczający do przedstawienia zarzutów świadkowi R. C., to jednak w całości potwierdza okoliczności i powody, dla których pozwana zawarła umowę o kredyt.

Zeznania świadka R. C. Sąd uznał za wiarygodne jedynie w zakresie faktu nakłonienia pozwanej do zaciągnięcia zobowiązań kredytowych, z których środki pieniężne przejęła świadek, jak też co do tego, że nie spłacała zaciągniętych przez pozwaną zobowiązań, mimo że się do tego wobec pozwanej zobowiązała, jak też co do sporządzenia pisemnego zobowiązania, że przejmie na siebie spłatę zobowiązań kredytowych. Powyższe okoliczności są zgodne z twierdzeniami pozwanej oraz ustaleniami organów ścigania. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka w pozostałym zakresie, tj. w odniesieniu do twierdzeń, iż pracownicy banku wskazywali R. C. na możliwość zaciągnięcia zobowiązania przez kogoś innego na jej rzecz, a także celu na jaki środki pieniężne miały być przeznaczone i deklarowanej chęci spłaty zobowiązań. Powyższe twierdzenia są oderwane od rzeczywistości i mało prawdopodobne (w zakresie sugestii co do „wzięcia kredytu na kogoś innego”). W pozostałych kwestiach zeznania świadka były pokrętne, niespójne i niezgodne z rzeczywistością, np. deklaracje co do spłaty kredytów, z których środki przejęła - pozostały wyłącznie pustymi deklaracjami, przedstawianymi przez świadka przed Sądem w drodze przyjętej linii obrony i wy tłumaczenia nieetycznego zachowania.

Zeznania świadka J. G. Sąd ocenił jako w pełni wiarygodne, bowiem były one spontaniczne, logiczne i konsekwentne. Świadek w sposób spójny opisała przebieg zdarzeń, w wyniku których pozwana zaciągnęła zobowiązanie, z którego korzyść uzyskała R. C..

Ustalenia stanu faktycznego oparto o zeznania złożone przez pozwaną K. D., które Sąd uznał za zgodne z prawdą i wiarygodne. Pozwana przedstawiła swoją motywację, zachowanie i wskazała, że dopiero po czasie rozumie, że została oszukana. Jedyną kwestią, której Sąd nie dał wiary to prezentowana okoliczność dotycząca zмовы R. C. z pracownikami banków udzielających kredytów. Powyższe nie zostało wykazane w toku przedmiotowego procesu, nie jest też w ocenie Sądu racjonalne.

Ponadto Sąd wziął pod uwagę opinie biegłych sądowych z zakresu psychiatrii i psychologii. Sporządzone opinie są rzetelne, szczegółowe i precyzyjne. Biegli wyczerpująco opisali stan psychiczny pozwanej oraz stopień rozeznania przez nią rzeczywistości i świadomości skutków zawarcia umowy o kredyt w dacie zawierania umowy pożyczki z dnia 08 stycznia 2016 r. (jakkolwiek wskazali, że pozwana była przekonana, że nie będzie zobowiązania spłacała, bo zrobi to R. C.). Ustalenia biegłych zostały oparte o zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz przeprowadzenie badania pozwanej, wyciągnięte wnioski nie pozostawiają wątpliwości. Dlatego też opinia ta w ocenie Sądu zasługuje na uwzględnienie. Dodatkowe wskazane przez stronę pozwaną zastrzeżenia biegli wyjaśnili i uzasadnili w przedstawionej Sądowi opinii uzupełniającej.

W świetle ustalonego stanu faktycznego Sąd uznał, że żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie w całości.

W świetle art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Zgodnie z treścią art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach

(art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, publ. OSNC 1997 nr 6-7 poz. 76). Jest to wyrazem zasady, że to strony powinny być zainteresowane wynikiem postępowania oraz że to one dysponują przedmiotem postępowania, m. in. poprzez powoływanie i przedstawianie sądowi wybranych przez siebie dowodów.

Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (tak m. in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 kwietnia 1975 r., sygn. akt III CRN 26/75, niepublikowanym – źródło Lexis.pl nr 318425).

W ocenie Sądu przedstawione przez powoda dokumenty potwierdzają, że pozwaną z pierwotnym wierzycielem łączyła umowa pożyczki z dnia 08 stycznia 2016 r. o nr (...). Powód złożył do akt sprawy dokumenty poświadczające zawarcie przez pozwaną (...) Bank S.A. umowy kredytowej oraz samą umowę, jak też wykazał, jaka kwota pozostała z tego tytułu do zapłaty.

Pozwana zaprzeczyła okoliczności zawarcia umowy kredytowej (wskazując, że myślała, że były to jedynie zgody na weryfikację jej zdolności kredytowej, niemniej jednak, nie zakwestionowała autentyczności swoich podpisów na dokumentach oraz nie kwestionowała faktu, że świadek R. C. początkowo spłacała raty – nie można w tej sytuacji przyjąć, żeby pozwana nie była świadoma faktu, że podpisała umowę kredytu, skutkiem czego powstało zobowiązanie w zakresie spłaty rat). Pozwana przedstawiła i wykazała motywację, która była podstawą do zaciągnięcia przez nią zobowiązania kredytowego, tj. chęć pomocy sąsiadce R. C., nie zmienia to jednak faktu, że to pozwana zobowiązanie zaciągnęła, stąd powinna się z niego wywiązać. Za wykazaną przez powoda Sąd uznał okoliczność przelania na rzecz pozwanej kwoty pożyczki, ponieważ powód przedstawił potwierdzenie dokonania przelewu na nr rachunku bankowego przypisany pozwanej. Pozwana nie wykazała, aby powyższy rachunek bankowy nie należał do niej.

Przepis art. 36a ust. 1-3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2016.1528 j.t.) wskazuje, iż maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru:

$$MPKK \leq (K \times 25\%) + (K \times n / R \times 30\%)$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

MPKK - maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowitą kwotę kredytu,

n - okres spłaty wyrażony w dniach,

R - liczbę dni w roku.

Pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. Pozaodsetkowe koszty kredytu wynikające z umowy o kredyt konsumencki nie należą się w części przekraczającej maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 1 lub całkowitą kwotę kredytu.

Umowa pożyczki z dnia 08 stycznia 2016 r. została zawarta pod rządami wyżej powołanej ustawy o kredycie konsumenckim. Koszty żądane przez powoda są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, pozwana nie kwestionowała ich wysokości, nie przedstawiła okoliczności, które umożliwiłyby uznanie postanowień umownych za klauzule abuzywne.

Powód przedstawił sposób wyliczenia żądanej kwoty oraz fakt kierowania do pozwanej wezwań do uregulowania zadłużenia.

Podsumowując, przedstawiony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza podniesionego przez pozwaną zarzutu braku dostatecznego rozeznania w dacie zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki. Powołani w sprawie biegli sądowi z zakresu psychiatrii i psychologii nie dopatrzili się podstaw do uznania, iż pozwana nie była świadoma tego, co czyni w dacie zawierania umowy kredytowej. Obecny stan psychiczny pozwanej wynika z problemów finansowych i sytuacji życiowej, w której pozwana się znalazła i z którymi nie potrafi sobie poradzić. Pozwana została zmanipulowana i oszukana przez sąsiadkę R. C. i zaciągnęła zobowiązania kredytowe, z których korzyść przejęła w/w osoba. Ta sytuacja powodowała nasilenie stanu chorobowego pozwanej, niestety jednak brak jest podstaw do przyjęcia, iż w dacie zawierania umowy kredytu w dniu 08 stycznia 2016 r. pozwana była w stanie wyłączającym świadome powzięcie decyzji (wskazała w trakcie badania, że wiedziała, że może umowy nie podpisać).

Mając powyższe na względzie, na podstawie wyżej powołanych przepisów prawa, Sąd orzekł jak w punkcie II. wyroku.

Przedstawiając ostateczne stanowisko w sprawie pozwana wniosła z ostrożności procesowej o rozłożenie zadłużenia na raty.

Wniosek ten w ocenie Sądu jest zasadny. W oparciu o art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie.

W analizowanym przypadku zasady współzycia społecznego przemawiają za tym, aby w stosunku do pozwanej zastosować instytucję przewidzianą w art. 320 k.p.c. Pozwana jest osobą starszą, samotną, leczy się na wiele schorzeń, w tym psychiatrycznie, do tego uległa manipulacji, przez co obecnie znajduje się w trudnej sytuacji życiowej i majątkowej. W ocenie Sądu dochody pozwanej są na tyle niskie, że uniemożliwiają zgromadzenie jednorazowo sumy z przeznaczeniem na spłatę zadłużenia.

Uwzględniając interes powoda, wysokość dochodów pozwanej i jej sytuację życiową oraz ponoszone przez nią koszty utrzymania i leczenia, Sąd ustalił wysokość rat i ich ilość na takim poziomie, który daje powodowi realną możliwość otrzymania zwrotu należnych kwot z tytułu zaciągniętego kredytu – bez konieczności wszczynania postępowania egzekucyjnego. Sąd mając na uwadze sytuację materialną i życiową pozwanej, rozłożył zasądzone świadczenie na 60 miesięcznych rat (pierwsze 59 rat w wysokości 665 zł, ostatnia rata w wysokości 716,27 zł).

Rozłożenie zasądzonych świadczeń na raty miało ten skutek, że powodowi nie przysługiwały odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1970r. III PZP 11/70, OSNC 1971/4/61, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2006r. III CZP 126/06, OSNC 2007/10/147), dlatego też odsetki od należnych kwot zostały określone do dnia wyroku.

Opisane wyżej okoliczności, na podstawie których sąd orzekł o rozłożeniu roszczenia na raty) były jednocześnie podstawą do odstąpienia od obciążania pozwanej kosztami procesu (pkt. IV. wyroku). Przepis art. 102 k.p.c. stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.